

Farklı Disiplinlerdeki Öğrencilerin İşsizlik Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi

Aliye MENEVŞE¹, Ahmet Faruk ŞEKER²

¹Dr.Öğr.Üyesi, İstanbul Esenyurt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu,
İstanbul,TÜRKİYE

²İstanbul Esenyurt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor, İstanbul, TÜRKİYE

Email: aliyemenevse3434@gmail.com, afarukseker@gmail.com

Türü: Araştırma Makalesi (Alındı: 17.06.2020 - Kabul: 23.11.2020)

Öz

Bu çalışmanın amacı Beden eğitimi bölümü öğrencilerinin işsizlik kaygısını yaşayıp yaşamadıklarını tespit ederek, Farklı bölüm öğrencileriyle karşılaştırılması ve işsizlik kaygısına neden olan sorunların açıklanmasını sağlamaktır. Farklı bölümlerdeki ve Beden Eğitimi bölümündeki öğrencilerin işsizlik kaygılarının incelenmesi ve karşılaştırılması amacıyla yapılan bu çalışma betimsel tarama modelindedir. Bu araştırmanın evrenini, 2019-2020 yılında örgün olarak öğrenim gören Beden Eğitimi öğrencileri (n=94) ve Farklı bölüm öğrencilerden (n=209) toplamda 303 kişi oluşturmaktadır. Çalışmamızda İşsizlik Kaygı Düzeyi ölçeği kullanılmıştır. 26 sorudan oluşan bu ölçek, 5'li likert tipinde olup verilerin analizi SPSS 22.0 programı kullanılarak ortalama, yüzde, sayı ve standart sapma, Kolmogorow Sinirnow, Mann Whitney U ve ki-kare testi kullanılmıştır. Ölçek alt boyutların Farklı bölüm ve Besyo bölümlerinin karşılaştırılmasında; İstihdam alt boyutu (24,372±7,714) diğer alt boyutlara göre en yüksek çıkarak Besyo lehine (U; 6,661; p=,000<,05) anlamlı bulunmuştur. Niteliksel alt boyutu (11,953±3,296) diğer alt boyutlara göre en düşük çıkmıştır, ancak Besyo lehine (U; 7,019; p=,000<,05) anlamlı bulunmuştur. Ölçek alt boyutların yaşlara göre incelenmesinde; İstihdam alt boyutu (24,372±7,714) diğer alt boyutlara göre 19-31 yaş grubunda en yüksek çıkarak (U; 1,200; p=,647>,05) ancak anlamlı bulunmamıştır. Niteliksel alt boyutu (11,953±3,296) diğer alt boyutlara göre 19-31 yaş grubunda en düşük çıkarak (U; 1,181; p=,593>,05) anlamlı bulunmamıştır. Farklı bölüm öğrencileri gelecekte çalışmak istedikleri sektörün daraldığını gördüklerini belirtmektedirler. Bu düşünce gelecekte işsiz kalabilecekleri ve istedikleri kalitede hayat yaşayamayacakları kaygısına sebep olmaktadır. Besyo bölümlerine bakıldığında ise bu konuya ortalamadan yüksek oranla katılmadıklarını sektörlerinden memnun olduklarını ve gelecekte iş bulma konusunda sıkıntılarının farklı bölümlere oranla daha az olacağını düşünmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kaygı, İşsizlik, İstihdam

Investigation of Unemployment Anxiety Levels of Students in Different Disciplines

Abstract

The aim of this study is to analyze whether the students of Physical Education department experience unemployment anxiety, to compare them with students from different departments and to explain issues that cause unemployment anxiety. This research, which aims to examine and compare the unemployment anxiety of students in different departments and Physical Education department, is in the descriptive survey model. The infrastructure of this study consists of students studying between 2019-2020 from physical education students (n=94) and students in other departments (n=209), with a total of 303 people. Unemployment Anxiety Level scale was used in our study. This scale, which consists of 26 questions, is a 5-point Likert type and the analysis of the data was used by using SPSS 22.0 program as average, percentage, number and standard deviation, Kolmogorow Sinirnow, Mann Whitney U and chi-square test. In the comparison of the scales of different departments and Besyo departments subscales; The employment subscales (24,372±7,7714) was found to be the highest when compared to other subscales and it was found significant in support of Besyo (U; 6,661; p=,000 <,05). When we compared to other subscales, the qualitative subscales is the lowest (11,953±3,296), however in support of besyo, (U; 7,019; p=,000<,05), it was found significant. When the subscales of the scale are examined according to ages; the employment subscales (24,372±7,714) was found to be the highest in the 19-31 age group in comparison to other subscales (U; 1,200; p=,647>, 05) but was not found significant. The qualitative subscales (11,953±3,296) was found to be the lowest in the 19-31 age group in comparison to other subscales (U; 1,181; p=,593>, 05). Students from different departments mention that they see that the sector they want to work in the future is shrinking. This opinion causes anxiety that they may be unemployed in the future and they cannot live the quality life they want. When we criticize students from Besyo departments, they think that they do not agree in this situation with a higher than average, they are satisfied with their sectors, and there will be less problems while they are finding jobs in the future in comparison to other departments.

Keywords: Anxiety, Unemployment, Employment

Giriş

Kaygı, insanoğlunun hissettiği temel duygulardan birisi olarak görülmektedir (Lök vd., 2008). Kaygının tanımına baktığımızda, kişilerin hayatlarının belirli dönemleri içerisinde yaşadıkları evrensel bir deneyim ve duygu olarak görülmekte ve genel olarak kişinin gelecekte kötü sayılabilecek bir olay olacaktıymış hissini algılamasının yanında insanın kendisini güvende hissetmediği anlar karşısında göstermiş oldukları olumsuz tepkileri ifade etmektedir (Deveci vd., 2012). Üniversite yılları da öğrenciler için oldukça önemli yılları kapsamaktadır ve bu yıllarda öğrencilerin kaygı düzeylerinin oldukça fazla olduğu belirtilmektedir (Bozkurt, 2004).

Üniversite eğitim süreci, bireylerin kendilerini mesleki anlamda keşfetmelerinin yanı sıra gençlerin, ailelerinden ayrılarak farklı şehirlerde bulunmaları, farklı arkadaşlıklar kurmaları, kendi sorumluluklarını almaları, sosyo-ekonomik sıkıntılarla karşılaşmaları ve verdikleri kararların sonuçlarına katlanmaları bakımından oldukça önemli bir dönemdir (Etçi vd., 2019). Bu süreçte gençler, gelecekteki yaşam standartlarının belirleyicisi olan farklı iş sektörlerinde istihdam olanakları bulabilmeleri için alacakları temel eğitim ile birlikte iş dünyasına da hazırlanmaktadır (Şahin Kutlu vd., 2019). Fakat iş hayatına adım atmalarını sağlayan bu süreç aynı zamanda öğrencilerde mezuniyet sonrası bir takım duyguları da ortaya çıkarmaktadır. Bunların en başında gelecek ve işsizlik kaygısı yer almaktadır. Üniversite mezuniyeti sonrası yaşamlarında toplumsal yapıyla kaynaşmalarında en önemli faktörlerden olan iş bulma konusunda yaşadıkları bu belirsizlikler doğal olarak gençlerin kaygı yaşamalarına sebep olmaktadır (Taşgın vd., 2017).

Gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerin önemli sorunlarından biri olan işsizlik, üniversite seçimi yapan ve bu üniversitelerden mezun olan öğrenciler içinde bir gelecek kaygısı yaratmaktadır. İşsizlik baktığımızda ise, birçok insanda biyo-psiko-sosyo-kültürel yaklaşımla ortaya çıkan bir sorun olup, insanların yaşadığı ve önemli algılanan psikolojik kayıplardan birini temsil etmektedir (Bordea vd., 2017). Okul yaşantısının son senelerinde olan üniversite öğrencilerine bakıldığında, en büyük kaygı kaynaklarının gelecekte hakkında endişe duymaları ve endişeyle bağlantılı olarak da bir iş sahibi olamama yani “işsizlik kaygısı” ortaya çıkmaktadır (Dursun ve Aytaç, 2009). Özellikle günümüzde artan genç nüfusun içerisinde bulunduğu işsizliğin yaygınlaşması da bu kaygı düzeyini yukarıya çekmektedir.

Ülkemizde işsizlik, sosyal ve ekonomik yapıdaki değişiklikler ile bağlantılı olarak 1980’den itibaren ülkenin genel sorunlarından birisi olmuştur (Güney, 2009). Bu durum halen ülkemizde toplumsal bir sorun olarak süregelmektedir. Bakıldığında işsiz insan grubunun büyük bir parçasını üniversiteden mezun olmuş gençler oluşturmaktadır (Aba Durukan ve Yurt Öncel, 2013). Türkiye İstatistik Kurumu’nun 2020 açıklamalarına göre de, 15-24 yaş grubu içerisindeki genç nüfusun işsizlik yüzdesi %24,5 olarak görülmektedir (TUIK, 2020). Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yayınlamış olduğu bültene göre Almanya, Hollanda ve Danimarka gibi Avrupa ülkelerinin %7-8 civarındaki genç işsizlik oranlarının yanında, ülkemizdeki işsizlik oranı üniversite öğrencilerinin mezuniyet sonrası işsizlik kaygısını daha da arttırdığını düşündürebilir. Hâlbuki Üniversitelerin kuruldukları bölgelerde ekonomik ihtiyaçlar dahil birçok alanda ihtiyacı karşılamaya ve kalkınmaya destek verme amacı güttüğü bilinmektedir. Ancak Türkiye’de çalışma çağına gelen gençlerin eğitim seviyeleri yukarı çıkarken, eğitilmiş işgücü istihdamı yeteri kadar sağlanamamaktadır. Bu durumun en temel sebeplerinden birisi sürekli olarak işgücü üreten üniversitelerin, iş

dünyasının ihtiyaçlarını gözetmeden sayılarını ve kontenjanlarını arttırmaktır (Çolakoğlu vd., 2017). Türkiye’de 2019 yılı itibariyle bakıldığında 5 vakıf meslek yüksekokulu, 75 vakıf ve 129 devlet olmak üzere toplam 209 üniversite bulunmakta ve bu üniversitelerden mezun olup var olan işgücüne dahil olan genç sayısı 891,458’dir (YÖK, 2019).

Eğitim alanındaki bu üniversite ve mezun olan öğrenci sayısının hızla artması, gençlerin gelecek planlarındaki istihdam olanakları için çok daha fazla kişiyle rekabet etmelerine neden olmaktadır (Yaşar ve Turgut, 2020). Yapılan araştırmalar doğrultusunda İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı ülkelerinin istihdam oranlarının Türkiye’nin istihdam oranlarından %20 daha yüksek (Dereli ve Kabataş, 2009) olması gençlerin aslında rakiplerinin arttıkça iş sahibi olabilme endişelerini de arttırmaktadır. İşsizlik kaygısı üzerine yapılan birçok araştırmada bunu destekler biçimdedir. Örneğin Yaşar ve Turgut’un (2020) üniversite öğrencilerinin işsizlik kaygısı üzerine yaptıkları çalışmada, öğrencilerin işsizlik kaygı düzeyleri orta-yüksek bulunmuştur. Aynı şekilde Ersoy-Kart ve Erdost’un (2008) üniversite öğrencilerinin mezuniyet sonrası işsizlik endişeleri üzerine yapmış oldukları çalışmada da sonuçlar gösteriyor ki, mezun olmak üzere olan öğrencilerin işsizlik endişeleri çok yüksek olarak bulunmuştur. Birkollu ve Ekizoğlu’nun (2016) yapmış oldukları çalışmada da son sınıf üniversite öğrencilerinin iş bulma konusundaki kaygı düzeyleri oldukça yüksek bulunmuştur. Turaç ve Bayın Donar’ın (2017)’de 3. ve 4. sınıf sağlık yönetimi öğrencilerinin işsizlik kaygıları ve yaşam doyumları üzerine yapmış oldukları çalışmada elde edilen sonuçlar gösteriyor ki, üniversite öğrencilerinin yaşam düzeylerini en çok etkileyen faktörlerden birisi işsizlik kaygısıdır.

Hayata yeni atılacak olan üniversite öğrencilerinin mezun olmasının iyi bir iş için yeterli olmaması ve geleceklerinin belirsiz olması umutsuzluğa ve kaygıya sebep olmaktadır. Tüm bunlar göz önüne alındığında bu çalışmanın amacı, beden eğitimi bölümü öğrencilerinin de işsizlik kaygısını yaşayıp yaşamadıklarını tespit ederek, farklı bölüm öğrencileriyle karşılaştırılması ve işsizlik kaygısına neden olan sorunların açıklanmasını sağlamaktır.

Materyal ve Yöntem

Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrenciler ile Beden Eğitimi bölümü öğrencilerinin işsizlik kaygılarının incelenmesi ve karşılaştırılması amacıyla yapılan bu çalışma betimsel tarama modelindedir. Bu araştırmanın evrenini, 2019-2020 yılında örgün olarak öğrenim gören Beden Eğitimi öğrencileri (n=94) ve diğer bölüm öğrencilerden (n=209) toplamda 303 kişi oluşturmaktadır. Çalışmamızda Ersoy-Kart ve Erdost (2008) tarafından geliştirilen İşsizlik Kaygı Düzeyi ölçeği kullanılmıştır. 26 sorudan oluşan bu ölçek, 5’li likert tipinde olup genel güvenilirliği için Cronbach Alpha sayısı 0,900 olarak elde edilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliliğini hesaplamak için açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Barlett testi sonucuna göre ($p=0,000<0,05$) değişkenlerin arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir. Yapılmış olan testler incelendiğinde ($KMO=0,916>0,60$) örneklem büyüklüğünün faktör analizi uygulanması için yeterli seviyede olduğu bildirilerek ölçeğin güvenilir ve geçerli bir araç olduğu bildirilmiştir. Ölçekte 4 adet alt boyut kullanılmıştır. İstihdamdaki Daralma ve İş Gücü İhtiyacındaki Azalmanın Etkisi 12-9-10-11-25-3-15-8-2 sorular, Çevresel ve Sosyal Baskı 18-20-17-24-16-26-22-19 sorular, Kişisel Karamsarlık ve Özgüven Eksikliği 7-12-4-5-13 sorular, Niteliksel Olarak Bilgi ve Beceri Eksikliği 14-23-21-1 sorular olarak belirlenmiştir.

Verilerin Analizi

Üniversiteler genelinde 303 katılımcıya ölçeklerin internet yoluyla link gönderilerek dağıtılması ve doldurulması yoluyla, verilerin analizi SPSS 22.0 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Elde edilen verilerin tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri için ortalama, yüzde, sayı, standart sapma ve normal dağılım gösterip göstermediğine Kolmogorow Sinirnow testi ile bakılmış ve verilerin nonparametrik iki bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılması için Mann Whitney U testi ve gruplu değişkenler arasındaki ilişki içinde ki-kara testi kullanılmıştır.

Bulgular

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgilerinin Frekans ve Yüzde Değerleri

Farklı Bölümler ve BESYO	f	%
Farklı Bölümler	209	%69,0
BESYO	94	%31,0
Cinsiyet		
Kadın	157	%51,8
Erkek	146	%48,2
Bölümünüzü isteyerek mi tercih ettiniz?		
Evet	254	%83,8
Hayır	49	%16,2
Bugüne kadar hiç iş deneyiminiz oldu mu?		
Evet	243	%80,2
Hayır	60	%19,8

Tablo 2. Farklı Bölüm Öğrencilerinin ve Besyo Bölümü Öğrencilerinin Ölçek Alt Boyutlarına Göre Karşılaştırılması (Mann Whitney U Testi)

	F.B ve Besyo Öğrencileri	n	Ort. sıralaması	Sıralar Top.	Ort.	Ss.	U	P
İstihdam	F. B.	209	136,9	28.606	24,4	7,7	6,661	0,000
	Besyo	94	185,6	17.450				
Kişisel	F. B.	209	138,4	28.924	15,4	3,8	6,978	0,000
	Besyo	94	182,3	17.133				
Çevresel	F. B.	209	140,4	29.344	23,3	8,0	7,398	0,001
	Besyo	94	177,8	16.713				

Niteliksel	F. B	209	138,6	28.964	12,0	3,3	7,019	0,000
	Besyo	94	181,83	17.092,00				

İstihdam alt boyutu diğer alt boyutlara göre en yüksek çıkarak Besyo lehine ($x= 24,4$; U ; 6,661; $p=,000<,05$), Niteliksel alt boyut ise diğer alt boyutlara göre en düşük çıkmasına rağmen yine de Besyo lehine ($x= 12,0$; U ; 7,019; $p=,000<,05$) anlamlı bulunmuştur. Kişisel alt boyutu ($x= 15,4$; U ; 6,978; $p=,000<,05$) ve Çevresel alt boyutu ($x= 23,3$; U ; 7,398; $p=,001<,05$) yine Besyo lehine anlamlı bulunmuştur.

Tablo 3. Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Ölçek Alt Boyutlarının Karşılaştırılması (Mann Whitney U Testi)

	Yaş	n	Ort. sıralaması	Sıralar Top.	Ort.	Ss.	U	P
İstihdam	32-39	9	138,4	1.246	24,4	7,7	1.201	0,65
	19-31	293	151,9	44.508				
Kişisel	32-39	9	191,9	1.728	15,4	3,8	955	0,16
	19-31	293	150,3	44.026				
Çevresel	32-39	9	186,8	1.681	23,3	8,0	1.001	0,22
	19-31	293	150,4	44.072				
Niteliksel	32-39	9	136,2	1.226	12,0	3,3	1.181	0,59
	19-31	293	151,97	44,527				

İstihdam alt boyutu diğer alt boyutlara göre en yüksek çıkarak (U ; 1,201; $p=,65>,05$) anlamlı bulunmamıştır. Niteliksel alt boyutu diğer alt boyutlara göre en düşük çıkarak (U ; 1,181; $p=,59>,05$) anlamlı bulunmamıştır. Kişisel alt boyutu ile (U ; 955; $p=,16>,05$) Çevresel alt boyutu (U ; 1,001; $p=,22>,05$) anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 4. Farklı Bölümler ve Besyo Bölümünün Ölçek Alt Boyutlarına Göre İncelenmesi

Katılımcıların "İstihdamdaki Daralma ve İşgücü İhtiyacındaki Azalmanın Etkisi" ölçek alt boyutlarına verdikleri cevapların birleştirilmesiyle ki kare analiz sonuçları;

İstihdamdaki Daralma ve İşgücü İhtiyacındaki Azalmanın Etkisi	F. Bölümler		BESYO		p
	n	%	n	%	
2.Türkiye' de eğitimli genç işgücünün işsizlik oranlarının yüksek seyretmesi iş bulma ümidimi kırmaktadır.	T. Katılıyorum	99	%78,0	28	%22,0
	Katılıyorum	63	%68,5	29	%31,5

	O.D. Katılıyorum	22	%47,8	24	%52,2	p=,002
	Katılmıyorum	18	%75,0	6	%25,0	Sd=4
	T. Katılmıyorum	7	%50,0	7	%50,0	
	T. Katılıyorum	26	%70,3	11	%29,7	
	Katılıyorum	39	%63,9	22	%36,1	$X^2=6,185$
3. Okuduğum bölümle ilgili istihdam olanaklarının yeterli olduğunu düşünüyorum.	O.D. Katılıyorum	50	%63,3	29	%36,7	p=,186
	Katılmıyorum	43	%68,3	20	%31,7	Sd=4
	T. Katılmıyorum	51	%81,0	12	%19,0	
	T. Katılıyorum	61	%85,9	10	%14,1	
	Katılıyorum	64	%71,9	25	%28,1	$X^2=17,071$
8.Yapmak istediğim meslekte işgücü ihtiyacının azalması beni korkutuyor.	O.D. Katılıyorum	30	%57,7	22	%42,3	p=,002
	Katılmıyorum	44	%60,3	29	%39,7	Sd=4
	T. Katılmıyorum	10	%55,6	8	%44,4	
	T. Katılıyorum	61	%87,1	9	%12,9	
	Katılıyorum	41	%65,1	22	%34,9	$X^2=14,968$
9. Türkiye' de mezun olacağım bölümle ilgili iş olanakları kısıtlıdır.	O.D. Katılıyorum	46	%64,8	25	%35,2	p=,005
	Katılmıyorum	46	%63,9	26	%36,1	Sd=4
	T. Katılmıyorum	15	%55,6	12	%44,4	
	T. Katılıyorum	54	%84,4	10	%15,6	
	Katılıyorum	55	%76,4	17	%23,6	$X^2=20,912$
10.Yakın arkadaşlarımla işsizlik kaygıları bana da işsiz kalabileceğimi düşündürmektedir.	O.D. Katılıyorum	47	%70,1	20	%29,9	p=,000
	Katılmıyorum	36	%52,9	32	%47,1	Sd=4
	T. Katılmıyorum	17	%53,1	15	%46,9	
	T. Katılıyorum	51	%75,0	17	%25,0	
	Katılıyorum	57	%75,0	19	%25,0	$X^2=15,395$
11. KPSS, TUS, ALES gibi sınavlar ve ya formasyon almam iş ya da işsizlik hayatımın başlangıcıdır.	O.D. Katılıyorum	52	%77,6	15	%22,4	p=,004
	Katılmıyorum	32	%53,3	28	%46,7	Sd=4
	T. Katılmıyorum	17	%53,1	15	%46,9	

12. Ülkemizde istihdam olanaklarının eğitimli gençler için az olması iş bulamayacağımı düşündürmektedir.	T. Katılıyorum	61	%84,7	11	%15,3	$X^2= 19,204$ p=,001 Sd=4
	Katılıyorum	59	%67,8	28	%32,2	
	O.D. Katılıyorum	47	%69,1	21	%30,9	
	Katılmıyorum	31	%63,3	18	%36,7	
	T. Katılmıyorum	11	%40,7	16	%59,3	
15. İlerde Çalışmak istediğim sektörün gittikçe daraldığını görüyorum.	T. Katılıyorum	43	%84,3	8	%15,7	$X^2=14,394$ p=,006 Sd=4
	Katılıyorum	43	%76,8	13	%23,2	
	O.D. Katılıyorum	59	%68,6	27	%31,4	
	Katılmıyorum	41	%62,1	25	%37,9	
	T. Katılmıyorum	23	%52,3	21	%47,7	
25. Yakın çevremizin mezun olduktan sonra iş bulamama durumları bana da gelecekte iş bulamayacağımı düşündürmektedir.	T. Katılıyorum	56	%83,6	11	%16,4	$X^2=18,140$ p=,001 Sd=4
	Katılıyorum	52	%73,2	19	%26,8	
	O.D. Katılıyorum	47	%72,3	18	%27,7	
	Katılmıyorum	35	%54,7	29	%45,3	
	T. Katılmıyorum	19	%52,8	17	%47,2	

Katılımcıların İstihdamdaki daralma ve İşgücü ihtiyacındaki azalmanın etkisi ölçek alt boyutlarına verdikleri cevaplarda “Tamamen Katılıyorum ve Katılıyorum” cevaplarının birleştirilmesiyle ki kare analiz sonuçlarına göre, 15. “İlerde çalışmak istediğim sektörün gittikçe daraldığını görüyorum.” soru maddesinde (T. Katılıyorum ve Katılıyorum) cevabı ile %84,3-%76,8 oranlarında Farklı bölümler grubunda en yüksek yüzde çıkararak ($X^2= 14,394$; $p=,006<,05$) anlamlı bulunmuştur. 2. “Türkiye’ de eğitimli genç İşgücünün İşsizlik oranlarının yüksek seyretmesi İş bulma ümidimi kırmaktadır.” soru maddesine (T. Katılıyorum ve Katılıyorum) cevabı ile %78,0-%68,5 oranlarında Farklı bölümler grubunda en düşük yüzde çıkararak ($X^2=17,112$; $p=,002<,05$) anlamlı bulunmuştur.

Katılımcıların “Çevresel ve Sosyal Baskı” ölçek alt boyutlarına verdikleri cevapların birleştirilmesiyle ki kare analiz sonuçları;

Çevresel ve Sosyal Baskı	F. Bölümler		BESYO		p	
	n	%	n	%		
16. Yakın çevremizin üniversiteyi bitirdikten sonra işsiz kalmaları neden okuduğumu sorgulamakta, nasılsa iş yok düşüncesiyle	T. Katılıyorum	45	%83,3	9	%16,7	$X^2=10,935$
	Katılıyorum	23	%71,9	9	%28,1	

okulu bırakmayı düşündürmektedir.	O.D. Katılıyorum	45	%73,8	16	%26,2	p=,027
	Katılmıyorum	52	%65,0	28	%35,0	Sd=4
	T. Katılmıyorum	44	%57,9	32	%42,1	
17. Ailemden yakın gelecekte meslek sahibi olmam için bir baskı görüyorum.	T. Katılıyorum	51	%82,3	11	%17,7	
	Katılıyorum	36	%61,0	23	%39,0	X²=9,188
	O.D. Katılıyorum	43	%74,1	15	%25,9	p=,057
18. İşsiz kalmamın çevreme karşı itibarımı yitireceğimden ve gittikçe içime kapanmaya başlayacağımdan endişe ederim.	Katılmıyorum	42	%63,6	24	%36,4	Sd=4
	T. Katılmıyorum	37	%63,8	21	%36,2	
	T. Katılıyorum	60	%84,5	11	%15,5	
19. Sağlam bir işim olması için sanırım lisansüstü eğitim almam gerekecek.	Katılıyorum	53	%69,7	223	%30,3	X²= 14,173
	O.D. Katılıyorum	33	%63,5	19	%36,5	p=,007
	Katılmıyorum	42	%65,6	22	%34,4	Sd=4
20. Bu gidişle meslek sahibi olabilmem için yeni bir bölüm daha okumam gerekecek.	T. Katılmıyorum	21	%52,5	19	%47,5	
	T. Katılıyorum	67	%74,4	23	%25,6	
	Katılıyorum	50	%64,1	28	%35,9	X²=5,231
22. Aldığım eğitimle ilişki mesleğin gelir olarak ihtiyaçlarımı karşılamayacağını düşünüyorum.	O.D. Katılıyorum	46	%67,6	22	%32,41	p=,264
	Katılmıyorum	34	%75,6	11	%24,4	Sd=4
	T. Katılmıyorum	12	%54,5	10	%45,5	
20. Bu gidişle meslek sahibi olabilmem için yeni bir bölüm daha okumam gerekecek.	T. Katılıyorum	48	%81,4	11	%18,6	
	Katılıyorum	35	%68,6	16	%31,4	X²=7,051
	O.D. Katılıyorum	36	%72,0	14	%28,0	p=,133
22. Aldığım eğitimle ilişki mesleğin gelir olarak ihtiyaçlarımı karşılamayacağını düşünüyorum.	Katılmıyorum	59	%64,1	33	%35,9	Sd=4
	T. Katılmıyorum	31	%60,8	20	%39,2	
	T. Katılıyorum	38	%88,4	5	%11,6	
22. Aldığım eğitimle ilişki mesleğin gelir olarak ihtiyaçlarımı karşılamayacağını düşünüyorum.	Katılıyorum	42	%73,7	15	%26,3	X²= 10,991
	O.D. Katılıyorum	59	%64,1	33	%35,9	p=,027
	Katılmıyorum	52	%63,4	30	%36,6	Sd=4
22. Aldığım eğitimle ilişki mesleğin gelir olarak ihtiyaçlarımı karşılamayacağını düşünüyorum.	T. Katılmıyorum	18	%62,1	11	%37,9	

24. Mezun olduktan sonra yakın zamanda (0-3) iş bulamamam benim için bir travmadır.	T. Katılıyorum	48	%81,4	11	%18,6	$X^2=11,112$ p=,025 Sd=4
	Katılıyorum	33	%73,3	12	%26,7	
	O.D. Katılıyorum	45	%67,2	22	%32,8	
	Katılmıyorum	61	%68,5	28	%31,5	
	T. Katılmıyorum	22	%51,2	21	%48,8	
26. Yakın arkadaşlarımla yaşadığı işsizlik kaygısı beni de etkilemektedir.	T. Katılıyorum	62	%82,7	13	%17,3	$X^2=15,650$ p=,004 Sd=4
	Katılıyorum	52	%72,2	20	%27,8	
	O.D. Katılıyorum	44	%69,8	19	%30,2	
	Katılmıyorum	31	%55,4	25	%44,6	
	T. Katılmıyorum	20	%54,1	17	%45,9	

Katılımcıların Çevresel ve sosyal baskı ölçek alt boyutlarına verdikleri cevaplarda “Tamamen Katılıyorum ve Katılıyorum” cevaplarının birleştirilmesiyle ki kare analiz sonuçlarına göre, 22. “Aldığım eğitimle ilişki mesleğin gelir olarak ihtiyaçlarımı karşılamayacağını düşünüyorum.” soru maddesine (T. Katılıyorum ve Katılıyorum) cevabı ile %88,4-%73,7 oranlarında Farklı bölümler grubunda en yüksek yüzde çıkararak ($X^2= 10,991$; $p=,027<,05$) anlamlı bulunmuştur. 19. “Sağlam bir İşim olması için sanırım lisansüstü eğitim almam gerekecek.” soru maddesine (T. Katılıyorum ve Katılıyorum) cevabı ile %74,4-%64,1 oranlarında Farklı bölümler grubunda en düşük yüzde çıkararak ($X^2= 5,231$; $p=,264>,05$) ancak anlamlı bulunmamıştır.

Katılımcıların “Kişisel Karamsarlık ve Özgüven Eksikliği” ölçek alt boyutlarına verdikleri cevapların birleştirilmesiyle ki kare analiz sonuçları;

Kişisel Karamsarlık ve Özgüven Eksikliği	F. Bölümler		BESYO		p	
	n	%	n	%		
4. Eğitimim sonrası sanırım bu hayata tutunamayacağım.	T. Katılıyorum	22	%84,6	4	%15,4	$X^2=15,759$ p=,003 Sd=4
	Katılıyorum	30	%85,7	5	%14,3	
	O.D. Katılıyorum	54	%76,1	17	%23,9	
	Katılmıyorum	61	%62,	37	%37,8	
	T. Katılmıyorum	42	%57,5	31	%42,5	
5. Gelecekte İş yaşantımı ve meslek sahibi olmayı bir muamma olarak görüyorum.	T. Katılıyorum	38	%90,5	4	%9,5	$X^2=18,630$
	Katılıyorum	33	%63,5	19	%36,5	

	O.D. Katılıyorum	57	%77,0	17	%23,0	p=,001
	Katılmıyorum	60	%63,2	35	%36,8	Sd=4
	T. Katılmıyorum	21	%52,5	19	%47,5	
	T. Katılıyorum	26	%74,3	9	%25,7	
	Katılıyorum	52	%76,5	16	%23,5	X ² =11,781
6. Hayattan beklediğim şeylere kavuşabileceğimi ummuyorum.	O.D. Katılıyorum	59	%75,6	19	%24,4	p=,019
	Katılmıyorum	52	%63,4	30	%36,6	Sd=4
	T. Katılmıyorum	20	%50,0	20	%50,0	
	T. Katılıyorum	36	%83,7	7	%16,3	
	Katılıyorum	43	%76,8	13	%23,2	X ² = 20,379
7. Yakın gelecekte bir insan kaynağı olarak, önümü göremiyorum.	O.D. Katılıyorum	58	%73,4	21	%26,6	p=,000
	Katılmıyorum	56	%64,4	31	%35,6	Sd=4
	T. Katılmıyorum	16	%42,1	22	%57,9	
	T. Katılıyorum	23	%57,5	17	%42,5	
	Katılıyorum	69	%67,0	34	%33,0	X ² =4,410
13. Şimdiki hayatıma oranla istikbalde daha mutlu olacağımı umuyorum.	O.D. Katılıyorum	74	%71,8	29	%28,2	p=,353
	Katılmıyorum	28	%77,8	8	%22,2	Sd=4
	T. Katılmıyorum	15	%71,4	6	%28,6	

Katılımcıların Kişisel karamsarlık ve özgüven eksikliği ölçek alt boyutlarına verdikleri cevaplarda “Tamamen Katılıyorum ve katılıyorum” cevaplarının birleştirilmesiyle ki kare analiz sonuçlarına göre; 4. “Eğitimim sonrası sanırım bu hayata tutunamayacağım.” soru maddesine (T. Katılıyorum ve Katılıyorum) cevabı ile %84,6- %85,7 oranlarında Farklı bölümler grubunda en yüksek yüzde çıkarak ($X^2= 15,759$; $p=,003<,05$) anlamlı bulunmuştur. 13. “Şimdiki hayatıma oranla istikbalde daha mutlu olacağımı umuyorum.” soru maddesine (T. Katılıyorum ve Katılıyorum) cevabı ile %77,8-%71,4 oranlarında farklı bölümler grubunda en düşük yüzde çıkarak ($X^2=4,410$; $p=,353>,05$) ancak anlamlı bulunmamıştır.

Katılımcıların “Niteliksel Olarak Bilgi ve Beceri Eksikliği” ölçek alt boyutlarına verdikleri cevapların birleştirilmesiyle ki kare analiz sonuçları;

Niteliksel Olarak Bilgi ve Beceri Eksikliği	F. Bölümler		BESYO		p
	n	%	n	%	

1. Kendimi gelecekte çalışmak istediğim alanla ilgili bilgi ve beceri sahibi olarak göremiyorum.	T. Katılıyorum	21	%80,8	5	%19,2	$X^2=16,492$ p=,002 Sd=4
	Katılıyorum	32	%84,2	6	%15,8	
	O.D. Katılıyorum	75	%75,8	24	%24,2	
	Katılmıyorum	55	%59,8	37	%40,2	
	T. Katılmıyorum	26	%54,2	22	%45,8	
14. Aldığım eğitim gelecekteki mesleğim için yetersiz kalabilir.	T. Katılıyorum	48	%78,7	13	%21,3	$X^2= 12,050$ p=,017 Sd=4
	Katılıyorum	60	%75,0	20	%25,0	
	O.D. Katılıyorum	66	%68,0	31	%30	
	Katılmıyorum	28	%57,1	21	%42,9	
	T. Katılmıyorum	7	%43,8	9	%56,3	
21. Kendimi nitelikli bir İşgücü olarak göremiyorum.	T. Katılıyorum	23	%79,3	6	%20,7	$X^2=14,078$ p=,007 Sd=4
	Katılıyorum	27	%90,0	3	%10,0	
	O.D. Katılıyorum	45	%72,6	17	%27,4	
	Katılmıyorum	83	%66,4	42	%33,6	
	T. Katılmıyorum	31	%54,4	26	%45,6	
23. Sahip olduğum nitelikler ve almakta olduğum eğitimin iyi yerlere gelebilmem için yeterli değildir.	T. Katılıyorum	51	%73,9	18	%26,1	$X^2=1,206$ p=,752 Sd=3
	Katılıyorum	51	%68,0	24	%32,0	
	O.D. Katılıyorum	58	%65,9	30	%34,1	
	Katılmıyorum	49	%69,0	22	%31,0	
	T. Katılmıyorum	0	%0,0	0	%0,0	

Katılımcıların Niteliksel olarak bilgi ve beceri eksikliği ölçek alt boyutlarına verdikleri cevaplarda “Tamamen Katılıyorum ve Katılıyorum” cevaplarının birleştirilmesiyle ki kare analiz sonuçları; 21. “Kendimi nitelikli bir İşgücü olarak göremiyorum.” soru maddesine (T. Katılıyorum ve Katılıyorum) cevabı ile %79,3- %90,0 oranlarında Farklı bölümler grubunda en yüksek yüzde çıkarak ($X^2= 14,078$; $p=,007<,05$) anlamlı bulunmuştur. 23. “Sahip olduğum nitelikler ve almakta olduğum eğitimin iyi yerlere gelebilmem için yeterli değildir.” soru maddesine (T. Katılıyorum ve Katılıyorum) cevabı ile %73,9- %68,0 oranlarında Farklı bölümler grubunda en düşük yüzde çıkmıştır ($X^2= 1,206$; $p=,752>,05$) ancak anlamlı bulunmamıştır.

Tartışma ve Sonuç

İşsizlik günümüz dünyasının ve ülkemizin büyük problemlerinden birisi olarak görülmekte olduğu söylenebilir. Üniversite öğrencilerinin işsizlik kaygıları ile ilgili araştırmamızda çıkan bulgulara göre; çalışmaya katılan toplam 303 kişinin %69,0'ını (209 kişi) Farklı bölümler öğrencisi oluştururken, %31,0'ını (94 kişi) Besyo bölüm öğrencileri oluşturmaktadır.

Farklı bölüm öğrencilerinin ve Besyo bölümü öğrencilerinin ölçek alt boyutlarına göre karşılaştırılmasında; İstihdam alt boyutu diğer alt boyutlara göre en yüksek çıkarak Besyo lehine ($X= 24,4$; $U; 6,661$; $p=,000<,05$), Niteliksel alt boyut ise diğer alt boyutlara göre en düşük çıkmasına rağmen yine de Besyo lehine ($X= 12,0$; $U; 7,019$; $p=,000<,05$) anlamlı bulunmuştur. Kişisel alt boyutu ($X= 15,4$; $U; 6,978$; $p=,000<,05$) ve Çevresel alt boyutu ($X= 23,3$; $U; 7,398$; $p=,001<,05$) yine Besyo lehine anlamlı bulunmuştur. Araştırmanın bulguları incelendiğinde; Tekin Tayfun ve Korkmaz'ın (2016) farklı bölümlerde öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin işsizlik kaygı düzeylerinin incelendiği çalışmada elde edilen bulguların paralelinde sonuçlar elde edilmiştir. İşsizlik kaygısına neden olan alt boyutlar incelendiğinde İstihdam alt boyutu $3,450\pm 0,857$ ortalama ile yüksek düzeyde olduğu tespit edilmektedir.

Katılımcıların yaş gruplarına göre ölçek alt boyutlarının karşılaştırılmasında, İstihdam alt boyutu diğer alt boyutlara göre en yüksek çıkmış ($U; 1,201$; $p=,65>,05$) fakat anlamlı bulunmamıştır. Niteliksel alt boyutu ise diğer alt boyutlara göre en düşük çıkarak ($U; 1,181$; $p=,59>,05$) anlamlı bulunmamıştır. Kişisel alt boyutu ile ($U; 955$; $p=,16>,05$) Çevresel alt boyut da ($U; 1,001$; $p=,22>,05$) anlamlı bulunmamıştır. Katılımcıların yaş gruplarının karşılaştırılması ile elde edilen bulgular ile literatürde bulunan benzer çalışmaların bulgularının farklılaştığı görülmektedir. Koç ve Polat, (2006), lisans öğrencilerinin ilk ve son sınıfta yaşadıkları kaygı sebeplerinin ve kaygı düzeylerinin farklı olduğunu belirtmişlerdir. Üniversite ilk sınıf öğrencileri öncelikle yurt ve üniversite yaşamına uyum kaygısı yaşarken daha sonra son sınıfa geldiklerinde artık daha çok iş ve gelecek kaygısı hissettiklerini ve kaygı düzeylerinin giderek arttığını vurgulamaktadırlar.

Farklı bölümler ve Besyo bölümünün ölçek alt boyutlarına göre incelenmesinde katılımcıların, İstihdamdaki Daralma ve İşgücü İhtiyacındaki Azalmanın Etkisi ölçek alt boyutlarına verdikleri cevaplarda “Türkiye’de eğitilmiş genç işgücünün işsizlik oranlarının yüksek seyretmesi iş bulma ümidimi kırmaktadır.” soru maddesine (T. Katılıyorum ve Katılıyorum) cevabı ile %78,0-%68,5 oranlarında Farklı bölümler grubunda en düşük yüzde çıkarak ($\chi^2=17,112$; $p=,002<,05$) anlamlı bulunmuştur. Ayrıca Farklı bölüm öğrencilerinin “İlerde çalışmak istediğim sektörün gittikçe daraldığını görüyorum.” sorusuna (T. Katılıyorum ve Katılıyorum) %84,3-%76,8 oranlarında en yüksek katılımı göstererek Besyo öğrencilerine karşı istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($\chi^2=14,394$ $p=,006<,05$) gösterdiği ve aslında mezuniyet sonrası işsizliğe ve eğitim aldıkları alanlarda iş bulamamaya karşı kaygılarının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Yine Farklı bölüm öğrencilerinin “Yapmak istediğim meslekte işgücü ihtiyacının azalması beni korkutuyor.” maddesine de %85,9 ve %71,9 gibi istatistiksel olarak anlamlı ($\chi^2= 17,071$, $p=,002$) yüksek katılım gösterdikleri görülmektedir. Elde edilen bulguların literatürde ki benzer çalışmaların sonuçlarına paralel olduğu görülmektedir. Birkollu ve Ekizoğlu'nun (2016) yapmış oldukları çalışmada da katılımcıların %62'si mezuniyet sonrası iş bulma konusunda endişeli olduklarını tespit etmişlerdir. Dereli ve Kabataş'ın (2009) çalışmasında elde ettikleri sonuçlara göre de, çalışmaya katılan öğrencilerin %52'si mezuniyet sonrası iş bulma hakkında endişeli oldukları sonucuna varmışlardır. Aynı yılda yapılmış olan bir başka çalışmada Dursun ve Aytaç'ın (2009) lisans son sınıf öğrencilerinin işsizlik kaygısı üzerine yapmış oldukları

araştırmalarından elde edilen bulgulara göre, katılımcıların %82,5'i mezuniyet sonrası iş bulma konusunda ümitli oldukları sonucunu elde etmişlerdir. Şahin Kutlu ve diğ., (2019) son sınıf öğrencileri üzerine yapmış oldukları araştırmaya göre, üniversite son sınıf öğrencileri mezuniyet sonrası işsizlik kaygısını yaşamaktadırlar.

Katılımcıların Çevresel ve Sosyal Baskı ölçek alt boyutlarına verdikleri cevaplarda “*Aldığım eğitimle ilişki mesleğin gelir olarak ihtiyaçlarımı karşılamayacağını düşünüyorum.*” soru maddesine (T. Katılıyorum ve Katılıyorum) cevabı ile %88,4- %73,7 oranlarında Farklı bölümler grubunda en yüksek yüzde çıkararak ($x^2= 10,991$; $p=,027<,05$) anlamlı bulunmuştur. “*Sağlam bir işim olması için sanırım lisansüstü eğitim almam gerekecek.*” soru maddesine (T. Katılıyorum ve Katılıyorum) cevabı ile %74,4- %64,1 oranlarında Farklı bölümler grubunda en düşük yüzde çıkararak ($x^2= 5,231$; $p=,264>,05$) ancak anlamlı bulunmamıştır.

Katılımcıların Kişisel Karamsarlık ve Özgüven Eksikliği ölçek alt boyutlarına verdikleri cevaplarda, “*Eğitimim sonrası sanırım bu hayata tutunamayacağım.*” soru maddesine (T. Katılıyorum ve Katılıyorum) cevabı ile %84,6- %85,7 oranlarında Farklı bölümler grubunda en yüksek yüzde çıkararak ($x^2= 15,759$; $p=,003<,05$) anlamlı bulunmuştur. “*Şimdiki hayatıma oranla istikbalde daha mutlu olacağımı umuyorum.*” soru maddesine (Katılmıyorum T. Katılmıyorum) cevabı ile %77,8-%71,4 oranlarında farklı bölümler grubunda en düşük yüzde çıkararak ($x^2=4,410$; $p=,353>,05$) ancak anlamlı bulunmamıştır.

Katılımcıların Niteliksel Olarak Bilgi ve Beceri Eksikliği ölçek alt boyutlarına verdikleri cevaplarda, “*Kendimi nitelikli bir işgücü olarak göremiyorum.*” soru maddesine (T. Katılıyorum ve Katılıyorum) cevabı ile %79,3- %90,0 oranlarında Farklı bölümler grubunda en yüksek yüzde çıkararak ($x^2= 14,078$; $p=,007<,05$) anlamlı bulunmuştur. “*Sahip olduğum nitelikler ve almakta olduğum eğitimin iyi yerlere gelebilmem için yeterli değildir.*” soru maddesine (T. Katılıyorum ve Katılıyorum) cevabı ile %73,9- %68,0 oranlarında Farklı bölümler grubunda en düşük yüzde çıkmıştır ($x^2= 1,206$; $p=,752>,05$) ancak anlamlı bulunmamıştır. Çalışma bulguları Farklı bölüm öğrencilerinin aslında kendilerini nitelikli bir iş gücü olarak göremedikleri sonucunu desteklemektedir. Farklı bölüm öğrencilerinin en yüksek yüzde ile katılım gösterdiği soru maddesine bakıldığında aslında kendilerini, alanlarında yeterli niteliklere sahip olarak göremediklerinden dolayı mezuniyet sonrası iş bulma konusunda kaygılarının da yüksek olmasına neden olduğu söylenebilmektedir. Ateş'in (2019), yapmış olduğu çalışmada da, çalışmaya katılan öğrencilerin %55,6 mezuniyet sonrası kendi yetenek ve kapasitelerinin altında olan iş tekliflerini kabul edebileceklerini ve katılımcıların %46,4'sı işsiz kalacakları dönemlerde kendi meslekleri ile ilgili olmayan alanlarda çalışabileceklerini bildirmektedirler. Yazar Aslan'ın (2015) yapmış olduğu çalışma da bu bulguları destekler nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların %40'ı anca 3 yıl gibi bir sürede aldıkları eğitime uygun bir iş bulabileceklerini düşünürken, %15'i asla bulamayacaklarını belirtmektedir. İşsizlik kaygısı ve alanlarında yeterli niteliğe sahip olmama düşüncesi, mezuniyet sonrası Farklı bölüm öğrencilerini aldıkları eğitim dışındaki çalışma alanlarına yönlendirebileceği görülmektedir.

Akıncı (2006), üniversiteli gençlerin işsizlik kaygısı düzeyleri genel olarak değerlendirildiğinde, uygulanan ölçeğin ölçtüğü değişkenler dikkate alındığında, işsizlik kaygısı ve çalışma hayatı algılarının iyi olmadığını belirtmiştir. Bir başka deyişle üniversiteli gençlerin işsizlik kaygısı alarm verdiğini, bunun temel nedeni olarak öğrencinin üniversiteden beklentisi ile karşılaştığı durumlar arasındaki farkın büyük olması, işsizliğin psikolojik etkileri

ve karamsarlık ifadelerine katılımları doğrultusunda yapılan birçok araştırma, bu sonucu destekler bulgulara ulaşmıştır. Besyo bölümü öğrencilerinin işsizlik kaygı düzeylerinin Farklı bölüm öğrencilerine göre düşük seviyelerde görülmesine neden olan hususların başında lisans eğitimi boyunca farklı pozisyonlarda iş deneyimine sahip olması (staj, part-time iş, sporcu olma vb.) gösterilebilir. Etçi ve diğ., (2019) yapmış oldukları çalışmada, iş deneyimi yaşamış öğrencilerin hissettikleri kaygı düzeylerinin iş deneyimi olmayan öğrencilere göre istatistiksel olarak daha düşük olduğunu tespit etmişlerdir ($t_{(364)}=-2,343$; $p<0,05$). Aba Durukan ve Yurt Öncel (2013) lisans eğitimi devam ederken çalışan ve çalışmayan öğrenciler arasında Durumluk kaygı düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık olduğunu ($p=,033$, $t=-2,145$) vurgulamışlardır. Dursun ve Aytaç (2009) üniversiteli öğrencilerin kaygı düzeyleri üzerine yapmış oldukları çalışmada, herhangi bir iş deneyimine sahip olan öğrencilerin deneyim sahibi olmayanlara göre sürekli kaygı düzeylerinin ($p=,016$) düşük olduğunu belirtmektedirler. Sığırtmaç vd., (2017), çalışma tecrübesi olmayan öğrencilerin durumluk kaygı puanlarının $40,31\pm 11,76$ ve sürekli kaygı puanları ise $44,42\pm 7,70$ olarak, çalışma tecrübesi olan öğrencilerden yüksek bulmuştur fakat istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Mohammed ve Devecioglu (2018) Beden Eğitimi öğrencilerinin işsizlik kaygısı üzerine yapmış oldukları araştırma, kaygı seviyesinin iş deneyimi mevcudiyetinden olumsuz etkilendiğini ($df=187$, $p=,034$) fakat iş deneyiminin eksikliğinden daha az seviyede olduğunu belirtmektedir ($df=146$, $p<,000$).

Besyo ve Farklı bölümler de okuyan öğrenciler karşılaştırıldığında, Besyo öğrencilerinin işsizlik kaygısı diğer bölümlere karşı düşük çıkmıştır. Saraç'ın, (2015) yapmış olduğu çalışmasında da katılımcıların sürekli kaygı puanları ortalamaları ile öğrenim gördükleri Fakülte/Yüksekokullar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık elde edilmiştir. Bulgular incelendiğinde, Farklı bölüm öğrencileri kendilerini niteliksiz bir iş gücü olarak görürken, Besyo'da okuyan öğrenciler üniversite çağlarından beri çalıştıkları için kendilerini alanlarında yeterli seviyede bulmaktadırlar. Farklı bölüm öğrencileri eğitim sonrası hayata tutunamayacağım diye düşünürken, Besyo bölümü öğrencileri tam tersini düşünerek gelecekte eğitim sonrası daha iyi olacaklarını düşünmektedirler.

Farklı bölüm öğrencileri gelecekte iş hayatında mutsuz ve kaygılı olacağını düşünürken Besyo bölümü öğrencileri, iş hayatında ve gelecekte önlerinin açık olduğunu belirtmişlerdir. Farklı bölümler aldıkları eğitimlerin yetersiz olduğunu düşünürken, Besyo bölümleri yeterli seviyede olduğunu düşünmektedir. Farklı bölümler okudukları bölümlerde istihdam yetersizliği olduğunu düşünürken, Besyo bölümleri istihdamın yeterli seviyede olduğu tespit edilmiştir.

Öğrenciler ilkokul ve lise gibi kurumlarda öğrenim görürken gelecek meslek yaşantılarının yönlendirilmesi şekli yetenek ve zanaatlarına göre devlet tarafından görevlendirilmiş öğretmenler veya personeller tarafından yapılabilir. Üniversitelerin gelecek odaklı iş planları ve analizleri yaparak öğrencilerin işsizlik kaygılarını ortadan kaldırmaya yönelik girişimcilik ve destek merkezleri kurmaları sağlanabilir. Öğrenciler sadece devlet kurumlarında değil, kendi işlerinin sahibi olarak da başarılı olabilecekleri konusunda yönlendirilebilir. Bu destekler sayesinde öğrenciler öz güven sahibi olup kendi işlerini yapabilir, ülkemizde de Avrupa veya diğer ülkelerdeki gibi yüksek katma değerli ürünler ve hizmetler üretebilir. Önemli bir bakış açısı olarak ülkemizdeki öğrenciler ve kişiler kendi sevdikleri meslekleri yapmaları konusunda desteklenebilir. Sanat ve Spor gibi dallar daha profesyonel bakış açısıyla değerlendirilip alt yapılarında da meslek haline getirilmelidir.

Öğrenciler için meslek yaşantısına hazır olma niteliğinde staj günlerinin ve saatlerinin uzatılması, staj yapılacak olan yerlerin belirlenirken daha dikkatli ve düzgün bir şekilde seçilmesi ve seçim aşamasından sonra bu yerlerin sık sık denetlenmesi gibi düzenlemeler yapılabilir. Ayrıca öğrencinin çalışma süresi boyunca neler kazanıp kazanmadığı ve kendisi bulunduğu yerin başında olsa neler yapabileceği gibi soruların bulunduğu anket veya analizlerle dönütler alınabilir

KAYNAKLAR

Aba Durukan K, Yurt Öncel S (2013). Üniversite öğrencilerinde işsizlik kaygısı durumunun değerlendirilmesi, Kırıkkale Üniversitesi Bilimde Gelişmeler Dergisi, 2(1), 108-117.

Akıncı M (2016). Yükseköğretilmiş gençliğin işsizlik kaygısı ve çalışma hayatı algısı: Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri üzerine bir uygulama, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.

Ateş S. S (2019). Anxiety of unemployment before the graduation: research on university students in the aviation departments, International Journal Entrepreneurship and Management Inquiries, 3(5), 165-174.

Birkollu S. S, Ekizoğlu N (2016). Determining worries of final year undergraduate students about finding jobs: Turkish Republic of Northern Cyprus (Trnc) as an example, Contemporary Educational Researches Journal, 6(2), 59-66.

Bordea E-N, Manea M, Pellegrini A (2017). Unemployment and coping with stress, anxiety, and depression, Czech Journal of Social Sciences, Business and Economics, 6(2), 6-14.

Bozkurt N (2004). Bir grup üniversite öğrencisinin depresyon ve kaygı düzeyleri ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkiler, Eğitim ve Bilim Dergisi, 29(133), 52-59.

Çolakoğlu T, Kanyılmaz Polat E, Gezer Aydın G, (2017). İktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencilerinin işsizlik kaygısı üzerine bir araştırma: Biga İİBF örneği, The International of Innovative Approaches in Social Sciences, 1(1), 29-39.

Dereli F, Kabataş S (2009). Sağlık Yüksekokulu son sınıf öğrencilerinin iş bulma endişeleri ve umutsuzluk düzeylerinin belirlenmesi, Yeni Tıp Dergisi, 26, 31-36.

Deveci S E, Çalmaz A, Açık Y (2012). Doğu Anadolu'da yeni açılan bir üniversitenin öğrencilerinde kaygı düzeylerinin sağlık, sosyal ve demografik faktörler ile ilişkisi, Dicle Tıp Dergisi, 39(2), 189-196.

Dursun S, Aytaç S, (2009). Üniversite öğrencileri arasında işsizlik kaygısı, Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 28(1), 71-84.

Ersoy-Kart M, Erdost H E, (2008). Unemployment worries among Turkish university students, Social Behavior and Personality: An International Journal, 36(2), 275-288.

Etçi H, Çiçek H, Kılıç İ, (2019). Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin işsizlik kaygısı üzerine bir araştırma, IV. International Entrepreneurship, Employment and Career Congress, Muğla.

Güney A, (2009). İşsizlik, nedenleri, sonuçları ve mücadele yöntemleri, Kamu-İş, 10(4), 135-159.

Koç M, Polat Ü, (2006). Üniversite öğrencilerinin ruh sağlığı, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 3(2), 1-22.

Lök S, İnce A, Lök N, (2008). Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu özel yetenek sınavına girecek adayların kaygı durumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2(2), 121-131.

Mohammed S M, Devecioglu S (2018). Unemployment anxiety of student taking sports education in universty, Journal of Education and Training Studies, 6(7), 17-27.

Saraç T (2015). Ahi Evran Üniversitesi Son Sınıf Öğrencilerinin Gelecek Kaygısı ve Umutsuzluklarının İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir.

Sığırtmaç İ C, Alan E, Öksüz Ç (2017). Ergoterapi bölümü öğrencilerinin kaygı düzeyleri ile lisans eğitimi ve stajların yeterliliği konusundaki görüşlerinin araştırılması, Ergoterapi ve Rehabilitasyon Dergisi, 5(1), 11-20.

Şahin Kutlu Ş, Çetinbakış M, Kutlu M (2019). Üniversite son sınıf öğrencilerinde işsizlik kaygısı: Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerine bir uygulama, Ekev Akademi Dergisi, 23(78), 511-522.

Şaşmaz Ataçoğu M, Kerem Zelyurt M (2017). Spor Bilimleri Fakülteleri mezunlarının işsizlik deneyimleri üzerine nitel bir araştırma, Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi, Özel Sayı(1), 70-97.

Taşkın Ö, Bozgeyikli H, Boğazlıyan E. E (2017). Üniversiteli gençlerin işsizlik kaygıları ile psikolojik dayanıklılıkları arasındaki ilişki, Hak-İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi, 6(15), 552-567.

Tekin Tayfun A N, Korkmaz A (2016). Üniversite öğrencilerinde işsizlik kaygısı: Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir araştırma, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(17), 534-558.

Turaç İ S, Bayın Donar G (2017). Sağlık yönetimi öğrencilerinin işsizlik kaygılarını ve yaşam doyumlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi, Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, 5(4), 119-127.

Turgut M, Gökyürek B, Yenel İ F (2004). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarındaki Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin bu bölümleri seçme nedenleri ve beklentileri üzerine bir araştırma, G.Ü. Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 5(1), 91-99.

Türkiye İstatistik Kurumu (2020). <http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist>, adresinden 15.05.2020 tarihinde erişilmiştir.

Yaşar O M, Turgut M (2020). Unemoloyment anxiety of last year college students, Cypriot Journal Of Educational Sciences, 15(1), 56-64.

Yazar Aslan B (2015). Genç işsizliğe yönelik alan araştırması: üniversite öğrencileri arasında kaygı ve umutsuzluk, Çalışma İlişkileri Dergisi, 6(2), 71-86.

Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi (2019). <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden 16.05.2020 tarihinde erişilmiştir.